

1341 (1925) Senesi 15 Eylül'ünde İstanbul'da Süleymaniye Medresesi'nde İlk Defa Olarak Açılacak Kütüphanecilik Kursunun Müfredat Programı*

Dersler üç kısımdır:

- a) İdare
- b) Katalog tarihi (yazımı)
- c) Kitabiyat

(A)

İdare

I.

1. Kütüphane kelimesinin (kaynağı), kütüphanecilik ve kütüphaneler tarihi
2. Kütüphane ittihaz olunan (olarak kullanılan) binaların ihtiva etmesi (içermesi) lazım gelen şerait (şartlar), binaların tertibat-ı dahiliyesi. Raflar, dolaplar, fişyeler, vb.
3. Hafız-ı kütüp (kütüphaneci) ve vezai fi (görevleri), kütüphanede diğer müstahdeminin (çalışanların) vezai fi (görevleri).
4. Kütüphanelerin menabii (kaynakları): Mübayaat (satın almalar), teberraat (bağışlar), hükümet tarafından tabilerinden (yayıncılarından) alınıp verilen kitaplar.

II.

1. Yeni bir kütüphane te'sisinde (kurulmasında) nazar-ı itibara (dikkate) alınacak nukat (noktalar).
 2. İlk kitapların mübayaası (satın alınması).
 3. Katalog tahriri (yazımı; kaydı): Eski ve yeni bibliyografi sistemleri
- a) Usul-i katalog (katalog yöntemi)
 - b) Topografik katalog

* İsmail E. Erünsal. *Kütüphanecilikle ilgili Osmanlıca metinler ve belgeler*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 1990. c.1. s. 353-356'dan alınan metnin Latin alfabesine çevrilmiş halidir.

- c) Elifbai katalog (alfabetik katalog)
- d) Lugat katalog (sözlük)
- e) Hususi kataloglar, yazma kataloglar

III.

1. Kütüphanelerde kitapların tezayüdü (artması).
2. Duhul (giriş) ve ya mübayaa (satın alma) defteri.
3. Teclid ve teclid defteri (cilt ve cilt defteri).
4. Yeni mübayaatın (satın almaların) mevcut koleksiyonlar miyanına (arasına) idhali (dahil edilmesi).
5. Kitapların muhafazası ve tathiratı (temizliği).
6. Kitapların yoklaması.

IV.

1. Ale'l-umum (halka açık) kütüphanenin tarz-ı isti'mali (kullanma) ve buna dair talimat.
2. Kitapların kıraat salonuna (okuma salonuna), karilere (okuyuculara) suret-i i'tası (verme şekli).
3. Kütüphane haricine kitap iaresi (ödünç verme).
4. Kütüphaneler beyninde (arasında) kitap iaresi (ödünç verme)

(B)

Katalog Tertip ve Tahriri (Düzen ve Yazımı)

Bu ders tamamıyla amelidir (uygulamalıdır). A bölümünde nazariyatı (kuramsal olarak) gösterilen katalog envainın (çeşitlerini) burada tatbikatı icra ettirilecektir (uygulaması yaptırılacaktır).

(C)

Kitabiyat

I.

1. Kitaplar, kitabın tarifi, kitap ıstılahları (terimleri).
2. Kitabın teşkilat-ı maddiye ve fikreyesi (maddi ve fikri yapısı).

3. Eserlerin envayı (çeşitleri).
4. Kitabın tarihçesi: Ezmine-i kadimede (eski zamanlarda) kitap, ezmine-i mutavvassıtada (orta zamanlarda) kitap, devr-i teceddüd (yeni devirde) ve asr-ı hazırda (çağımızda) kitap.
5. Te'lif, tab (baskı) kitapçılık.
6. Matbu kitabın şerait-i maddiyesi (fiziksel yapısı)

Kıraat (Okuma)

II.

1. Kıraat ve kariler (okuma ve okuyucular).
2. Kıraatın lüzumu ve fevaidi (yararları).
3. Kıraatın muhtelif gayeleri, muhtelif tarz kıraat.
4. Karilere veseya (nasihatler); not alarak okumak, yüksek sesle okumak, kıraatın fizyolojisi.

III.

Bibliyografi

1. Bibliyografinin tarihi, envayı (çeşitleri).
2. Milli Bibliyografiler.
3. Hususi (özel) bibliyografiler.
4. Umumi (genel) bibliyografiler.
5. Tahlili (çözümlemeli) ve tenkidi (eleştirel) bibliyografiler.
6. Müntehap (seçilmiş) bibliyografiler.
7. Bibliyografyanın tarihçesi.
8. Hafız-ı kütüplerin (kütüphanecilerin) istinas peyda etmesi (pratik kazanması) lazım gelen bibliyografi mesaisi (çalışması).
9. Kütüphanelerde bibliyografi hizmetleri.

İstanbul, 1341 (1925)

Ali Can ve Ayda Perçin
Kütüphaneler Genel Müdürlüğü